

Albina

Revistă Enciclopedică Populară Apare în fie-care Duminică

No. 21.

Abon. în țară pe an Lei 5 $\frac{1}{2}$ Abon. în străin. pe an Lei 8
» 6 luni » 3 $\frac{1}{2}$ Un număr 15 bani
Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate 5 bani cuvântul.
Manuscrisurile nepublicate se ard.

Comitetul de Redacție:
Ion Kalinderu

P. Carboviceanu
C. Radulescu-Motru
G. Coșbuc
J. Dăescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Pop. Țașcă
Gr. Teodossiu.

S U M A R :

Comitetul, Către cititori. — Ion Kalinderu, Portul perucilor și bărbierii la Romani. — Gheorghe Nicolaescu, Dile mari în istoria Românilor. — Const. Nottara, La drum . . . — Hristea N. Tapu, Din popor, Doină. — St. Negulescu, Dumitru Stan. — Pentru copiii săraci. — Gheca, Sarea. — Sfaturi pentru îmbrăcăminte: Gătul. — Ofrande. — V. S. Moga, Îmbunătățirea culturii cartofului. — Un nou cerc cultural. — G. T., Cronica săptămânii. — Întrebări și probleme. — Premiul pentru deslegători. — Bibliografie. — Adrese către redacție. — Poșta redacției. — Poșta Administrației.
Ilustrațiuni: Tudor Vladimirescu. — Statua lui Tudor Vladimirescu ridicată în Tirgu-Jiu. — O biserică în minele de sare de la Wieliczka. — Șanțuri în care se evaporă apa de mare pentru extragerea sărei. — Pagina glumătă: Scheletul lui Matiaș Corvin.

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

PENTRU

POLITICĂ, LITERATURĂ, ȘTIINȚĂ ȘI ARTĂ

No. 4

15 Februarie 1900

Vol. 1

S U M A R U L :

Cronica Politică

STAVRI PREDESCU.—*Partidele noastre politice.*

SP. HARET, ST. IEPITES, E. A. PAN-GRATI, D. EMMANUEL, N. COCULESCU, C. MICLESCU, D. MIRESCU, D. BUNGE-TZIANU, G. TZITZEICA, M. IANCULESCU. } *Proiect de lege pentru introducerea calendarului apusan drept calendar al statului în viața civilă. (Memoriu justificativ)*

Etnografie

GUSTAV WEIGAND.—*Românii din Serbia și din Bulgaria apusună.*

Literatură

G. COȘBUC.—*Elementele literaturii populare.*

D. TELEOR.—*Anton Pann* (Schită).

Pedagogie

N. VASCHIDE.—*Introducere la studiul aplicațiilor pedagogice ale cercetărilor Psihologiei experimentale.*

Mișcarea literară și științifică

Ioan Slavici. *Vatra părăsită.* — Panait Zosin. *Dulci și amare, poezii.*—N. Vaschide și Van Melle. *O nouă ipoteză asupra naturii condițiunilor fizice ale odoratului.*—*Notițe bibliografice.*

Suplimentul I.

Din Bucovina—Suplitorii și legea învățămîntului secundar de N. Em. Teohari, directorul gimnaziului din Slatina.—Ateneul din Bacău.—«Călimarul poporului».—Imaginația și felurile ei la copil (Conferință ținută la Școala normală de institutore din Iași).

Suplimentul II.

Ca la noi la nimeni. . . «De sfințu Ilie» de Victor Bogdănescu. — Iubire (poezie) de Ioan Petrovici. — În închisore de Iancu Horia. — Scrisore (poezie) de Nirvan.—Călătoria de nuntă de Spiru S. Hasnaș.—Tristețe, Lebăda (poezii) de D. Karr.—Discursul unui ambasador chinez.—Ateneul român.

Prețul unui exemplar (în toate țările uniunii postale): 1 Leu

ABONAMENTUL :

In toate țările uniunii postale.
Pe un an Lei 24,—
Pe trei luni » 6,—
Abonamentele se primesc la administrațiunea revistei, precum și la biurourile uniunii postale.

PREȚUL ANUNȚURILOR :

1 pagină în Supliment Lei 20,—
 $\frac{1}{8}$ » idem » 2,55
1 » copertă » 30,—
 $\frac{1}{8}$ » idem » 3,00

Anunțurile repetate au o reducere de 25% din preț.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Pasagiul Român, 20. — Bucuresei.

CĂTRE CITITORI.

 veste bună avem să anunțăm cititorilor noștri. Grație muncii noastre stăruitoare, am reușit să atragem atențiunea și bună-voința d-lui Ion Kalinderu, care, vedând programul ce ne-am propus a realiza, a bine-voit nu numai a ne da sprijin ca pînă acum, dar a veni chiar să lucreze alătura cu noi.

Cu începere de ađi înscriem în fruntea comitetului revistei noastre pe d. Ion Kalinderu administratorul Domeniului Corónei, membru al Academiei Române.

Activitatea d-lui Kalinderu pentru ridicarea populațiunii rurale a țării noastre este în deobște cunoscută. D-sa este inițiatorul societăților culturale de pe atâtea sate ale Domeniului Corónei, al societăților de ajutor și economie; este acela care, personal, se interesază de bunul mers al gospodăriei țărănesci, de succesul școlilor și al bisericilor, într'un cuvînt de întreaga viață sufletescă și economică a săténului.

De aceea sîntem siguri că scirea acesta va fi cu bucurie primită de toți cei cu dor de propășirea populației rurale. Ea va fi o garanție mai mult că vom urmă cu stăruință pe calea ce ne-am propus pentru ajungerea acelei ținte înalte, care a format credul întemeietorilor „Albinei.”

COMITETUL.

Portul perucilor și bărbierii la Romani

DE

Ión Kalinderu.

I.

În ședința de la 4 Februarie curent, d-l Ión Kalinderu, membru al Academiei, a întreținut auditorul cu lectura ce-a făcut asupra perucilor și exercitarea meseriei bărbierilor, subiect atins numai în trecut în sesiunea generală trecută, când a vorbit pe larg despre portul pieptănăturii și barbei la Romani. Cu acea ocaziune arătase importanța istorică, timpul de când datéză obiceiul de a tăia părul și barba, despre briciu, fórfeți și consacrarea părului ȝelilor; apoi ajutat de numeroșe stampe, artistic executate de pe monedă vechi, medaliu, busturi, etc., ne-a înfățișat portul barbei și părului primilor Cesaru Romani pînă la Valentinian și Valens; arată asemenea coafiura femeiască cu varietățile ei excentrice și termină arătând influența bine-făcătoare a creștinismului, ce se resumă în îndemnul dat ómenilor de a evitá deșertăciunile vieței, găsind satisfacția în facerea de bine, milă pentru cei nevoiași și rêmênând statornicu ideilor de credință și modestie.

Cu aceeași expunere limpede, spirituală și instruită, d-l Kalinderu ne face să privim acum alt tablou al vieței intime a Romanilor, discutând în amănunțimi portul perucilor și exercițiul meseriei bărbierilor. Întrebuințarea perucilor, ȝice d-sa, este un vechiu obicei, ce găsim nu numai la Romani, dar și la cele-lalte popóre din anticitate. Scopul eră une-oru a satisface cochetăria și modele, mai cu deosebire în epoca când coafiura se purtă piramidală, alte-oru pentru a acoperi accidente capilare, cauate de diferitele boieli cu cari se da pe cap și în fine când tradițiunea cerea ca părul natural să fie jertfit, în care cas se indică ca cel mai bun mijloc portul perucei, confecționată din păr străin. Acestă falsă podóbă aveă numiri diferite: galeria, galericulum, corymbium, cappilamentum, coliendarum. Moda cerea ca perucile să fie blonde și curentul eră așa de mare, în cât femeile brune, neisbutind dese ori a da părului lor natural acestă culóre aurie, își tundeă părul, ba il și rádeau, găsind satisfacțiunea sufletescă de a-și fi pus peruca blondă pe cap. Așă cerea moda!

Marțial pomenesce de Galba, care a usat de acest mijloc; iar Propertiu rídeă cu finețe de femeile cari pórtă cu atâta mândrie părul cumpărat, cu care își împodobesc craniul!

Dar abusul merge așa de departe, în cât chiar capetele statuelor sînt expuse acestui capriciu al timpului. Sculptorii artiști executaû minunat perucî în marmurá ce matrónele le puneau pe capetele busturilor lor, când înfátișându-se cu pîrul negru, când blond... după cum cerea moda!

Pentru cei mái cunoscutóri, erá greú chiar de a recunósce și precisá de când datézá statua, așa cá vîrsta acelei femeii trebuia dedusá după modá. Așa vedem bustul Lucilei de la Capitoliu a cáreia perucá de marmurá négrá este mobilá și demontabilá; în gráдина de la Potsdam statua Iuliei Mammea, mama lui Alexandru Sever, și altele asemenea în museul Pio Clementino din Roma.

În privința existenței perucilor la anticî, pe cari câte-vá persóne au încercat a le negá, d-l Kalinderu dice cá atât istoria cât și poesia, tradițiunea, monumentele vechî, protestézá contra acelei párerî și ne citézá pe scriitorii modernî ca Legendre, d. de Guerle, în lucrarea sa «*Elogiul perucilor*,» Ménage în *Dictionnaire étymologique*, ca și Saint Foix, cari toți dovedesc cá Grecii și Romanii au fécut us, ba chiar abuz de acest accesoriu de toaletá, ca ceva bine venit în ajutorul farmecelor firesci pentru sexul doritor de a place. Academicianul ne înfátișezá scene din viața Fenicienilor ale cáror femei jefiaû pîrul lor Venerei din Tyr; la Asirieni, unde táierea pîrului se impunea tinerilor de ambele sexe, spre a se puté cásători — decî nuntá cu perucî! — Chiar Grecii, cari țineau mult la podóba naturalá a capului lor, imitará pe Fenieni și scenele din «*Ajax furios*» a lui Sofocle, ca și din «*Electra*», ne schițézá solemnitatea cu care se fácea asemenea jertfe. Doliul impunea de asemenea táierea pîrului, cum vedem în «*Oreste*» al lui Eurípide, când corul cîntá: «*Iată Tindar, acel spartan, împovărat de anî, care se apropie, îmbrăcat cu háine negre, cu capul ras, sub povara durerei în care l-a afundat fică-sa!*» Perșii, pentru a-și arátá întristarea, spune Erodót, rádeau nu numai capul, dar au tuns chiar pîrul tuturor cailor.

Mái departe d-l Kalinderu vorbesce cum acest obiceiú d'a purtá peruce s'a întins pîná la lumea templelor, descriindu-ne pe preoții Dianeî, ce aveau peruce cu pîrul sbárlit, pe preoții buneî zeite Cibela, cari considerau ca un talisman acul întrebuintat la coafura acestei zeite, determinând mái tárdiú pe Serviú a face din acestá statue chezáșia gloriei și duratei imperiului roman. Aduagá apoi curiositatea lui Mausol, Regele Cariei, soțul frumóséi Artemisa, porunca ce a dat de a se tunde toți supușii sôî, iar pe de altá parte a cumpărat tot pîrul de la popórele vecine, punênd apoi bir mare pe perucî, spre a umple golurile visteriei sale!

La Romanii perucile, devenind o adevăratá epidemie pe la sfîrșitul Republicei, scriitorii de talent ca Ovidiú, Pro-

perțiu, Tibul, inspirați de perucile iubitelor lor, au dat la lumină versuri ieșite din fundul inimei, armonioase, uneori cu o duioșie mișcătoare, alte ori pline de sarcasm și ici pe colo presărându-le cu imagini sensuale.

(Sfârșitul în No. viitor).

Dile mari în istoria Românilor

20 Februarie 1821.

Din amestecul sângelui versat prin văile și șesurile Transilvaniei s'a plămădit mănolul pământ al țărilor noastre, iar din Dacia rămași aci după grozavele lupte pe care le purtară cu Traian, amestecați cu coloniștii Romani aduși de acesta prin aceste locuri, s'a născut poporul nostru, poporul românesc, care în decursul timpului, demn s'a arătat de a fi urmașul celor două popore de o potrivă de viteze.

Peste acest popor — mic la număr, dar mare în fapte vitejesci — năpădiră vreme îndelungată nenumărate popore dușmane, cari căutară să-l alunge de pe pământul lăsat lui moștenire de către divul Traian. Românii însă se luptară cu bărbăție și atunci când, încolțiți de numărul covârșitor al dușmanilor, erau amenințați a fi dovediți, ei se urcau în munți, ca acolo să-și păstreze neschimbate limba, credințele și obiceiurile moștenite de la străbunii lor!

Intru acesta au isbutit atunci, când scăpați de potopul năvălirilor. spre câmpie coborându-se, ei se despărțiră, formând mai multe țărișore deosebite la nume dar de acelaș nēm de omeni locuite.

În acest timp, Românii, vedând că au Domni conducători, ridică capul, pun mâna pe arme și înfruntă pe îngâmfații dușmani ce îndrăsnise a-i provoca.

Sub acești Domni Românii deschiseră ochii și vedură că trați sînt și că mai bine și mai uman este a se lupta la o laltă în contra dușmanului comun, de cât ei între ei.

Dar nu în toate dilele unui an lucedes cu putere sôrele! Mai apar din când în când pe cerul albastru străvedii și nori groși ce împiedică de a se arăta dătătorele de viață

raze ale strălucitorului sôre! Nu toți Domnii cari aũ ocărmuit țările Române se chemaũ Mircea, Ștefan ori Mihaiũ.

Eraũ și de acei Domni cari căutaũ să se îmbogățiască pe spinarea obiditului popor Român, fără să se gândescă că e păcat să ieși șapte piei după nenorocitul care nu are ce să mănânce!

Tudor Vladimirescu.

Și fiind-că cei cari voiaũ să apuce tronul eraũ mulți, ei se găsiaũ în neconținută vrajbă și Turcii, Austriacii și Rușii — chemați când de unii, când de alții spre a-i ajuta să apuce tronurile țărilor Române — intrând în ele, le jefuiaũ și în lung și în lat, lăsând în sapă de lemn pe nefericiții lor locuitori.

Tronurile se puseră la mezat și atunci — ce nefericire! — ei, strănepoții eroilor de la Berzava, Tapae, Rovine, Ra-

chova, Jiliște, Calugăreni, ajunseră să-și prosterne genunchii în țărână dinaintea lepădăturilor din Fanar, pe cari Sublima Pörtă în a ei părintescă înțelepciune ni le trimetea drept pescheș și cari istovite de petreceri și sleite de bani, veniau în țările noastre spre a plecă — când cădeau în disgrăția mai marilor de la Constantinopole — spre a plecă peste hotare cu sute de carē de bani, storși de pe spina-reă bietului locuitor al țărilor Române!

Și acum, începe pentru Români o viață amară, o viață de chin!

Pentru a putē plăti nesfârșitele dări puse pe capul lor de către nesățioșii Domni fanarioți, ei fură nevoiți a-și vinde boulenii, vitișorele lor, a-și îmbucătăți moșiile date pe veci strămoșilor lor de încercații Domni, pentru vitejiile desfășurate pe câmpul de onore! Dar nu fu numai atât. Când acestea se isprăviră și Româniii nu mai aveau cu ce plăti angaralele—fiind că nu puteau să dea ceea-ce nu aveau — fură supuși la tot felul de casne, deveniră slugi pe pământul strămoșesc.

Țara se pustiă, locuitorii luându-și lumea în cap se duceau să trăiască în păduri sălbăticiindu-se și apucându-se de pradă. Ți eră mai mare jalea vedēnd cum această țară hărăzită cu atâtea și atâtea bogății să fie supusă bunului plac al unor omeni, cari n'aveau nimic sfint în sufletul lor! Paharul de suferințe se umpluse, ba chiar detese peste din-sul și nu se putea ca pentru vecie Româniii să fie osândiți a suferi o ast-fel de rușine, trebuia să li se arate și lor luminosa ȃi, care să alunge departe întunericul mohorât ce de atâta amar de vreme le împăginise ochii!

Și această ȃi -- de o potrivă de scumpă pentru toți Româniii — fu ȃiua de 20 Februarie a anului 1821.

La glasul Oltēnului Tudor Vladimirescu, Româniii deșteptați din toropela în care zăceau, ridică capul, își pregătesc armele și voesc să se facă iarăși stăpâni în țările lor, acasă la ei.

La sunetul trâmbiței de răsboiū, scos de cel mai iubit fiū al patriei sale și purtat pe aripele vîntului pînă în cele mai depărtate colțișore ale țarei noastre, Româniii se entusiasmază, spadele cele ruginite de vreme sint frumos curățite și aștēptă numai pe conducătorul lor vitez spre a-l urmă în lupta pentru moșie și dreptate.

Statuia lui Tudor Vladimirescu ridicată în Tîrgu-Jiū.

Statuia lui Tudor Vladimirescu ridicată în Tîrgu-Jiū.

Fu neasemănat de frumósă acéstă ȃi precum și cele-l-alte cari îi urmară!

La strigătul de alarmă scos de Olténul Tudor, Româniî cu mic cu mare se ridică ca un singur om și consientiî de drepturile lor spulberă — ca și vîntul pléva — șleahta de fanarioți, cari nu se mai săturaü și cari sárăcise pămîntul mánósei nóstre țări, sugându-î tótă puterea lui de hrană!

Poporul Român, care atáta timp nu detese semn de viață, la glasul Domnului Tudor — cum îi ȃiceau ei — își aduc aminte de ce aü fost strámoșiî lor odiniórá și cu glas sus și tare cer — celor ce se invěțase a ne privi ca pe nisce slugi — să-l lase liber în țara lui, în casa lui.

20 Februarie 1821, ȃi măréță ai fost, pentru că de atunci Româniî își manifestară dorința de a fi liberi, de sine stătători, dorințe și realizate mai târziü în timpul gloriosului nostru Rege, care prin curajul și conducerea înțeléptă ce desfășurá pe câmpiile Bulgariei, împrospétă în mintea celor ce nu pierduseră încrederea în vitejia nóstră, timpurile de frumósă aducere aminte ale lui Ștefan și Mihaiü!

ȃi măréță ești, pentru că de atunci isvorí prima scântee de libertate și egalitate pe care marii bărbați politici ai Românilor o scriserá pe stindardele lor și pe care o și realisară!

Scumpă ne ești prin amintire-ți, neměsurat de prețiosă vei fi în viața nóstră de popor!

Și, de și cel ce prin faptele lui te făcu să fiî una dintre cele mai măréțe ȃile din istoria nóstră națională fu ucis mișelesce, ast-fel că nu-î fu dat să vadă realizate visurile sale, totuși sámința aruncată de el încolți, răsári, crescü mare și frumósă și însutite róde aduse. Româniî, îmbárbătați de exemplul iubitului lor Tudor, nu pregetară un moment ci, prin graiü și prin fapte, arátarâ tuturor că sint consientiî de drepturile lor și că merită și drept este să fie liberi și independenți în țara lor.

Iar seménătorul care a avut fericita idee de a aruncá sémînța roditóre pe pămîntul țárei nóstre n'a fost și nu va fi úitat cât timp se vor mai gási Români sub sóre și cât timp în pieptul lor va mai bate o inimă cu adevérat românéscă!

Gheorghe Nicolaescu,
Caracal.

LA DRUM...

Către mijlocul lui Maiu cerul eră senin, vîntul mi-aduceă în suflet dorul de câmp și de iarbă prospătă. Plouase. Simțeam par'că nevoie să rup din câmp sirele de iarbă pline de picături de plóie, să miros, să aspir ozona prospătă a câmpului, să alerg din răzor, în răzor, apoi, obosit, să mă întind la marginea șoselei. În ziua aceea, luasem pușca după gât, să nu par nici vagabond, nici colindător nebun. Doi călni de rasă spaniolă, mari, fumuri, cu coșile stufóse, mă urmăriaū de-aprópe, săriaū, gonind pasėrile de lingă drum.

Mergeam repede, străbătând străđile mărghinașe, șoseluite, ale orașului, să ajung mai repede la câmp, mănăt de dorința nebună de a aspira mirosul ierbei prospete de primăvară. Era Duminecă. Femeile ședeau pe lavișele de dinaintea caselor cu copiii în pólă, vorbind, povestind, clevetind pe vecinii lor; salcămii sînt în flóre. Un parfum puternic de la salcămii înfloriți îmbălsămază atmosfera; o dus departe de vîntul de miadă-đi...

Dinaintea unei porți de lemn, nevăpsită, pe o laviță, ședeă un om îmbrăcat cu o cămașă de cânepă țesută cu arniciu roș, lungă pînă în pămînt; pantalonii de aceeași materie, papuci negri, roși, îi acoperă picioarele mari, butucóse și murdare. Figura rotundă, roșie ca sfecla, cu pălăria de paie pe cefă însemneză pe un carnet. De sigur, e un cărciumar, își face socotela. Am trecut repede înainte, să es cât mai în grabă afară la câmp.

La barieră, un om mă întămpină, đicėndu-mi:

— Mė rog, mergeți la vînat? nu e voie...

— Nu e nimic, o să plătesc ștraf... , ș'apoi de unde scii d-ta că numai de cât am să vînez?

Omul mă măsură de sus pînă jos, dete din cap și mă lăsă să trec înainte.

Cămpurile, o mare de verdėță, se întindeau înaintea mea; la căpătăiul șoselei se zăria pădurea, împinzită într'un vâl albastru-străveđiū. De o parte și de alta a șoselei, ogórele de grăū, par un covor de catișea verde, țesut pe ici pe colea, cu flori albastre, galbene și roși.

Căiniți alergau nebuni pe șosėua satului, gonind pasėrile, mirosind urma vînatului.

Ținta mea eră pădurea, la vînat aprîpe nu mî gîndiam. Ce aî putî vînă în luna lui Maiî? Aveam un dor nebun, neînvins de a intrî în pădure, sî mî întind la umbra copacilor. De cîte-vî țile simțiam cî-mî lipsesce cevî. Gîsisem mijlocul, de a-mî îndepîrtî pentru cîte-vî ore grijile viețîi, simțiam nevoia cîmpului liber, larg, cu orizonturî nesfîrșite. . .

La cotitura șoselei, înainte de a intrî în pădure, zîrii un om și o femeie. Omul se clîtina pe piciîre, gesticula violent, amenințî cu amîndouî mîînele, striga: «Stîi. . . stîi fa! stîi odatî.» Ea întîrse capul, se opri în loc și-l așteptî. Îi ajunsei. Printr'un fel de pornire neînvinsî, cunoscutî de toțî aceia carî scriu, intraiî în marginea pădurei, mî ascunseiî dupî un mestîcîn, ale cîrui ramurî mî apîraî sî nu sîi observat; îmi așintîi urechile în ascultare. . .

Amîndoi erîu Țiganî. El, erî înalt, bine fîcut, îmbrîcat în pantalonî și cîmașe de pînzî; în piciîre, purtî iminei galbenî, marî și nouî. . .

Țiganca, înaltî, îmbrîcatî într'o fustî de stambî galbenî, cu o hîînuțî de aceeași materie, roșie, la cap legatî cu o hasma galbenî, sta drîptî ca o statuî de bronz, în mijlocul șoselei; zîmbînd, arîtî dințîi albî ca sîldeșul. Un profil de studiu, de o rarî frumusețe.

Țiganul, din cîîi-vî pașî, o ajunse.

— De ce nu vrei sî m'aștepțî, fa lîlco. . .

— Fîînd cî ești muțere. . . te-aî îmbîtat ca un zavrîgiu. . . vrei sî te duc în spinare?

— Țiganul, holbî ochîi marî, împîinjenîi de bîeturî se clîtinî pe piciîre, se stîpîni cît putî, se repeđî asupra ei cu furie de bestie, o apucî de braț cu putere, o sgudui; strigî de rîsunî pădurea, cu glas rîspicat, rîgușî:

— lîlco! lîlco! mî facî muțere pe mine, fa lîlco?

-- Lasî mî cî sbier de adun tot satul, te duce pe sus la primîrie. . .

Țiganul, îșî îndoî puterile, se repeđî s'o apuce de gît. Ea se sbîtu cît putî în brațele lui vigurose, puternice, întîrîtate de bîeturî; scîpî din mîînele lui, se depîrtî blestemîndu-l. . .

Țiganul începî sî îjure, voi sî se ridice de jos, dar bîutura îl copleși și cîđu de iznîvî pe iurbî. Eșîiî de sub mestîcînî, în inima pădurîi. Foile arborilor mî loviaî ușor peste obraji,

îmi dau senzațiunea atingerilor ușore a unor degete timide, nevădute, tremurătoare. . . Căiniî alergau, căutau în toate părțile să-mi scôtă ceva înainte, dar nu mă gândeam de loc la vinat.

Îmi rămăsese în minte statua de bronz a tinerei țigănci, zîmbind printre dinții albi ca fildeșul. . . Avea ceva vag, o asemănare, pôte numai în imaginația mea, cu Cleopatra, regina Egiptului. . .

Mă întinseiū la umbra unui stejar gros, cercaiū să-mi adorm gândurile. Printre foile stejarului, veniaū raze de la sōre.

Nu puteam să-mi explic jocul argintiū al razelor auri de la sōre, pe frunzele verđi, metalice ale stejarului. Se mișcă ceva mai sus, aprōpe de virful stejarului. Deschiseiū ochiū bine, văđiuiū douē turturele giugiulindu-se între pene, sārind pe ramuri, una împrejurul alteia. Căiniî se uitară în sus cu ochiū pasionați, se grāmădiaū la rădăcina stejarului, începură să latre. Eraū douē turturele, cu pîtecile argintiū. Fără să mă gândesc, pun mâna pe pușcă, ochiesc, și o turturică căđu la rădăcina stejarului.

Imediat, audiū, un plâns de durere, un strigăt desperat, și soțul ei, căđu glonț chircăind jalnic împrejurul celui mort. Căiniî se repeđiră s'o apuce, lătraū sălbatec de auea pădurea. . . Îi legaiū, aruncaiū cadavrul micei turturici mai departe, să vēd ce are să se întample. În câte-vă minute, un stol întreg de turturele, înconjurăū cadavrul soțului mort. Pădurea răsună de gemetele lor plângătore, desperate. . . Ce sălbătecie!

O durere internă mă apăsă acum, îmi strică tōtă dispoziția de mai nainte. . . Mă depărtaiū, eșiiū în marginea pădurii, spre șosea.

În mijlocul șoselei, zāriiū pe același țigan, aplecat peste un corp; jelind, strigă cât îi luă gura:

— Ilinco. . . Ilinco. . . Scōlă fa Ilinco. . .

Țiganul strigă, să-ți ia auđul; plângea și-și tragea palme peste obraji, se lovea cu pumnul în piept, se închină, se uita spre cer, își scotea firele de păr din cap. . .

— Dōmne, Dōmne, fă minune Dōmne, scōl-o Dōmne, scōl-o. . .

Un cuțit mare, cu prăsele albe, plin de sânge, eră aruncat la o parte, lingă corpul fără de viață al frumoșei țigănci.

Țiganul beat, o lovise cu sete sub țita stângă, și ea căđuse fără să mai misce, în mijlocul drumului.

Când mă apropiai, țiganul jlea răgușit, o mângâia pe obraji

eî frumoşii, bronzatii, o sărută, îi suflă în gură. Când da cu ochii de rana de sub țiță, sbiera ca un taur înjunghiat, o chieamă pe nume duios; apoi zdrobit de durere și de spaîmă, cădea bolborosind, lângă cadavrul rece, sângerat al țigăncei. . .

Spre sëră, l-au găsit ómeniî din sat adunând florî de câmp, iarbă, tot felul de buruenî. Îi încununase fruntea palidă, rece, arămie, cu florî de mărgărită. El sta în genuchî în fața eî, o privia cu ochii pierduți, cântă bisericesc, se închină, plângea înfundat; îi secase lacrimile în orbitele ochilor.

Când au pus ómeniî mâna să-l despartă de lângă mórta, s'a uîtat lung la eî, n'a đis nimic, doar arătă cu degetul în spre rana de la inimă. . . Inebunise.

Strigătul plângător al turturelelor, imaginea vie, bronzată, frumósă a țigăncei, stând dréptă ca o statuă în mijlocul șoselei, zîmbind printre dinții albi ca sîldeșul. . . în urmă, paliditatea de bronz. . . suspinele țiganului, m'au urmărit multă vreme.

Const. Nottara.

DIN POPOR.

Doîna.

Cine-a mai scornit și doîna,
 Arsă i-a fost inima.
 Cum îi și ea acuma:
 Că-i négră cum îi tina!
 Cum îi tina de primă-vară,
 Care-i călcată de carê!
 Fii inimă răbdătoare,
 Ca tina de sub picioare!
 Răbdă inimă și tacî,
 Ca și tina care-o calcî!

Culegere de Hrlstea N. Țapu.

DE ȚINUT MINTE

Sînt trei feluri de persóne în lume, de cari trebuie să te feresci: ambițioșii, observatorii și proștii. Cei mai periculoșii sînt observatorii și cei mai fericiți proștii.

DUMITRU STAN (1).

ai toți oamenii din sat se strânsese într'o Duminică lângă fântâna cea cu copaci umbroși să se sfătuiască cum să pótă plăti datoria ce o aveau către Stat, pentru ajutorul dat pe timpul fómetei și cum să facă a avé și ei o școlă în sat.

Dumitru, stând mai la o parte cu badea Nicolae și cu fiica acestuia, privià la grămada aceea de oameni, cum se întreceau a vorbi care mai de care, dar fără a spune ceva de sémă. După cât-và timp de ascultare, pierdându-și răbdarea, flăcăul nostru se apropie de mulțime și, suindu-se pe o piatră ce sta acolo răsturnată, prinse a le vorbi:

«Oameni bunî ! Eú am plecat din satul acesta încă din copilărie la școlă și apoi la óste și acuma, ca bărbat, iată m'am întors înapoi. Intrând în sat, nu l-am mai cunoscut și m'a durut inima, când am veđut cum s'aú schimbat tóte într'însul. La plecare, erà în satul acesta nu alta, dar bine cuvîntarea lui Dumneđeú : erà mulți fruntași, ómeni cu bune cuprinsurî; iar ómeni săraci vedeai numai unde și unde câte unul; de calic, de om cerșetor nu erà nici vorbă, pentru că atunci, să umble cine-và din sat la cerșit, erà cea mai mare rușine. Ce mai vorbă, îi erà omului cinste a fi din satul nostru...»

Auđind cuvintele acestea, mulți își șoptiau : Măi, da bine mai ăice Dumitru !

«Dumitru însă schimbă vorba. Acuma nu mai este așa. Din satul acesta s'a dus bine-cuvîntarea Domnului: câți-và aú mult pămînt, alții mai nimica, și câți aú, nu-l lucréză cum se cade; cerșetorii avem destui; mai tóte gospodăriile sînt îndatorate; satul are judecată cu satele învecinate și nici o casă cu alta nu mai stă în prietenie; fudulie veđi destulă, dar bani la nimenî. Aici, adică, mai-că fie-care pricepe mai bine a bea de cât a lucrà, mai bine a împrumutà de cât a da înapoi, mai bine a înșelà și a furà de cât a da și a ajutà pe alții, mai bine a se preface om drept de cât a um-

(1) Veđi No. 20.

blă cu dreptate. În ziua de azi e rușine a spune în târg cum că ești de-aici...»

La cuvintele acestea ómenii au început a murmură și a se uita strâmb la Dumitru; iar Nicolae și Săftița se temeau să nu i se întimple ceva.

Dumitru însă fără a ține seamă de ceea ce se șoptia, vorbi mai departe: «Ómeni buni! Dacă mai curge în vinele vóstre vre-un strop de sânge de-al moșilor și strămoșilor voștri, adică de-al acelora ce au stătit pentru adevăr și dreptate, de al acelora ce au tras la bine în tótă viața lor, apoi întorceți-vă din calea rătăcirii dicând și rugându-vă: ajută-ne, Dómnne, la altă viață mai bună, că noi vrem să ne îndreptăm!»

«Și acum să vă spun de unde vine rēul cel mare și pierdarea vóstră. Perirea vi se trage numai de la *cârciumă*. Acolo vi s'au scurs arăturile și semănăturile; paharele și cinstirile cele dese au rărit vacile, oile și porcii voștri; iar averea părinților voștri s'a dus pe gât; straele lor (hainele) cele mai de frunte au ajuns să le purtați voi găurite, ori cu o sută de petece...»

Și întorcându-se către mai marii satului le diise: «Rogu-vă, ce are să se alegă din tóte acestea? Cum ați îngrijit de trebile satului și de ce nu dați sfat bun și curat poporului? De ce nu stricați vetrile diavolului, adică de ce nu închideți cârciumile? De ce nu îndemnați pe cei trândavi și leneși la lucru, la biserică și la Dumneđeú?»

Iar aceștia îi strigaú cât le luaú gura: «Latri tu, căne; dar nu scii că te putem închide?»—«Voi mă puteți închide, le di-cea Dumitru, dar mai întâiu trebuie să-mi dovediți că spun minciuni.» Și le-ar mai fi vorbit despre multe, dacă câți-vă nu se repeđiaú la el să-l dea jos de unde le vorbiá, injurându-l și batjocorindu-l în tot felul. Și nu-l făcură scăpata de cât cu capul spart.

Rěsbunarea consătenilor nu se oprí aci. Eí îndemnaú pe copiii lor să arunce cu pietre în ferestrele lui Dumitru, să-i între în grădină și să-i strice straturile cu legumí, să-i smulgă florile și pomișorií din rădăcină.

Dumitru Stan, vedēnd că sfaturile nu-i sînt primite, ba încă i-au atras asupra-i și atátea supērări, se duse la preotul satului, ca să-l îndemne să vorbescă mai des și el sătenilor, dór cuvîntul sfinției sale va avé mai multă trecere.

Preotul îi dîse să-î dea pace, căci se vede că nu cunósce încă bine lumea în mijlocul căreia trăiesce. Mult îl mîhnî în suflet pe Dumitru vorbele acestea, rostite de o gură sfîntă, gura preotului.

Îi mai rêmâneă să cêră ajutorul dregătorilor: de primar nu mai eră vorba, trebuia să mêrgă la târg la dregătoriî ceî mari. Ce credeți, că î-au dat dreptate, ași! L-au luat drept un nebun, care nu-și vede de trebă și stă numai de supêră lumea, poftindu-l să iasă afară mai repede. Bietul om, ce inimă bună aveă și ce fel îl rêsplătiau toți! De durere și de ciudă nu-și mai puteă opri lacrimile.

Dumitru Stan întorcêndu-se acasă nu spuse nimănuî pentru ce fusese la oraș și cum a fost primit și de ceî mari. Iși înăbuși în sine turburarea de care eră cuprins și se arătă ca și mai nainte, voios și prietenos cu toți din sat, ca și cum nu suferise nimic din partea lor.

Din cele întîmplate Dumitru trase învățatura: Numai cu vorba nu pôte cine-vă, fie cât de învățat, să îndrepte pe ceî înrădăcinați în rele. Pentru acêsta mai trebuiece: timp și fapte.

Șt. Negulescu

Pentru copiii săraci.

În comuna Priboeni, Muscel, s'a dat în ziua de 6 Ianuarie 1900 o frumósă serbare pentru ajutarea copiilor săraci.

* * *

În comuna Sascut s'a dat o frumósă serbare pentru ajutorul copiilor săraci la 15 August 1899. Inițiativa a fost luată de d-nii *M. Teos*, *Pr. N. Mihăilescu*, *Gr. Tachi*, *Gh. Panianopol* și *Gh. Ionescu*, dirigintele școlei. S'au cumpêrat cărți și s'au distribuit haine.

* * *

D. doctor D. D. Popp, a îmbrăcat șese băcți și șese fete din comuna Tomșani, Prahova.

* * *

La 28 Noembrie 1899, societatea didactică «Bistrița» a învățătorilor din pl. Muntele jud. Suceva, a distribuit copiilor săraci din coprinsul societății 20 rînduri de haine cum și cărți și rechisite școlare, în sumă de 100 lei.

S A R E A.

Corpul unui om în vîrstă, cuprinde în mijlociū aprópe jumătate kgr. de sare. În sînge sarea formézá o parte principală, în adevér puţin însemnată, dar neapărat trebuincióasă; în stomac iarăşi se găseşte şi este trebuincióasă pentru formarea unei materii care ajută digestiunea. Sarea póte aşá dar cu drept cuvînt sá fie socotitá ca un aliment principal. Ea este, afará de apă, singurul corp care l întrebuintézá omul luându-l de-adreptul din regnul mineral.

Tot aşá de însemnat este rolul pe care îl are ea în economia casnică ca condiment. Ea nu este necesară numai pentru a dá gust bucatelor, ci ajută simţitor şi nutriţiunea, de óre-ce grăbesce lucrarea ghindurilor stomacale şi salivare şi lucrézá în acelaşi timp înlesnind topirea materiilor grase şi albuminoide.

Pe lângá acésta, mai serveşte în economia casnică ca mijloc însemnat de păstrare a alimentelor (carne, pesce, varđă, castraveţi, fasole, mazăre etc.) şi în sfîrşit se întrebuintézá în cantităţi mari în diferite soiuri de industrie (fabricarea săpunului, a sticlei, olăriei).

Tot atát de mare nevoie au vitele ca şi ómenii sá mánánce sare. Animalele mánáncă cu poftă nutreţul lor şi le merge bine când se stropesce cu apă sărată; aşá strujenii — cocenií tăeţi mărunt şi stropiţi din când în când cu saramură, sînt máncaţi cu multă poftă de vite. Animalele cari nu trăiesc pe lângá om se nutresc cu porţia de sare pe care o găseşte în apa riurilor şi a lacurilor pe care o beată, precum şi în plantele şi animalele cu cari ele se nutresc. Cu tóte acestea s'a vėđut multe cazuri când animalele sėlbactice se scobórá din munţi de fórté departe ca sá bea apă dintr'un isvor sărat.

Aprópe în fie-care đi noi consumám 6—8 grame de sare. În țara noastră s'a vîndut în anul 1898—1899 aprópe 60 milióne de kgr. de sare, ceea ce vine cam 12 kgr. de sare pe an pentru fie-care locuitor al țării, bine înțeles în acésta cantitate intră şi sarea dată la vite.

Sarea se găseşte în scórța pămîntului în straturí cari ajung la mai multe sute de metri.

Câte odată stâncile de sare se găseşte descoperite la suprafața pămîntului sub cerul liber, formând adevėrați munți de sare ca la *Stánca sării* în Buzėu, ce se ridică la câte-vá decí de metri de-a-

supra pământului. Altă dată stâncile de sare se găsesc îngropate în pământ la adâncimi mai mari sau mai mici.

Sarea se mai găsește topită în apele mărilor în cantitate de 2—4 kgr. la ‰, sau în lacurile și isvórele sărate precum și în atmosfera pământului plutind sub formă de pulbere măruntă.

Sare ni se înfățișează sau sub formă de bucăți mari numite *dropi* sau sub formă de pulbere grăunțosă. Câte odată în bucăți e albă, limpede ca sticla; altă dată e colorată în vinet, roșiu, albastru, gal-

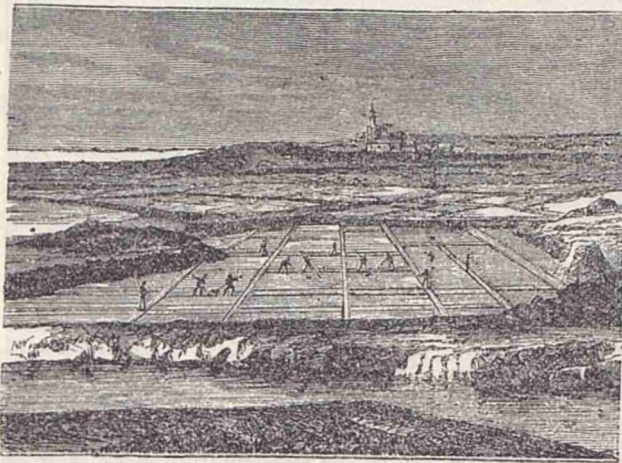
O biserică în minele de sare de la Wieliczka.

ben din cauza diferitelor materii streine cu care se găsește amestecată. Se topește de-o potrivă în apă rece ca și în apă caldă. Dacă se încălzește sarea în bucăți, se aude un pocnet care provine din aceea că în aceste grăunțe se găsește închisă apă care la căldură se preface în vaporii și face să sară bucățile de sare.

Sarea care servește la trebuințele noastre se scóte sau de-a drep-

mul din pământ său, în locurile unde nu se găsește în pământ, din apa mărilor și isvórelor sărate.

În pământ se găsește câte odată, foarte curată sub formă de stânci, așa că se poate întrebuința de-a dreptul în consumațiune, precum este sarea din munții Carpați, care se scote din ocnele de la Târgul-Ocnei (Bacău), Doftana și Slănic (Prahova), Ocnele-mari (R.-Vâlcea) care sînt proprietatea statului și produc atît de multă sare în cît mai avem de vîndut și la alte țări ca Serbia, Bulgaria, Rusia. Asemenea în Vrancea (Putna) se mai află încă o ocnă de sare exploatată numai de moșnenii din localitate. Se mai găsesc ocne renumite de sare curată la Wieliczka și Bohnia (Polonia), Stassfuth

Șanțuri în cari se evaporază apa de mare pentru estragerea sărei.

(Prusia), în Transilvania, la Cordona în Catalonia (Spania), în Stiria, Tirol.

Când sarea se găsește descoperită la suprafața pământului în grămești mari în formă de munți, atunci se exploatează ca și carierele de piatră sub cerul liber. Acest soi de extracțiune a sării este cel mai ușor și cel mai puțin costisitor. În Spania la Cordona se găsesc ast-fel de mine cari sînt exploatate sub cerul liber, fiind-că pătura de sare se găsește numai la câțiva metri în pământ.

Altă dată sarea se găsește curată, în straturi de grosimi mari, însă sub pământ, acoperită de pături pămîntoase gróse; atunci pentru a o scote se sapă gropi sau un soi de galerii cari plécă de la suprafața pământului și se scobórá încetul cu încetul pînă la stâncă de sare. Ocna comunică cu suprafața pământului prin un canal în

care se mișcă un soi de vagonete mânate cu vaporii cu care se scot dropii de sare și lucrătorii din ocnă. Din stânca de sare dropii se taie la lumina electrică cu ciocanul ca la ocnele din Moldova sau cu mașini mișcate cu vaporii ca la Slănicul din Prahova.

Cele mai însemnate mine de sare sînt cele de la Wielicka din Polonia, care se exploatează de vr'o 600 de ani și cu o adâncime de peste 400 metri de la suprafața pămîntului.

În acele mine lucrătorii și-au făcut case de locuit, prăvălii, biserică, cu alte cuvinte și-au făcut un adevărat oraș. Figura 1 reprezintă o biserică săpată în minele de sare de la Wieliczka.

La noi în țară ocnele există din timpuri foarte vechi și pare că au fost luate în exploatare de către stat pe la 1380 (Moldova).

În unele localități sarea se găsește sub pămînt însă amestecată cu materii streine, ca argilă, gips și altele, așa că nu se poate întrebuiți de-a dreptul în alimentațiune, ci trebuie mai întăiu să fie prefăcută în sare curată prin topire în apă și evaporare.

În ast-fel de casuri sarea se extrage în modul următor : se sapă în pămînt puțuri adânci pînă la mina de sare ; în mijlocul puțului se aședă un tub de spijă găurit la capătul de jos. În locul rămas între păretele puțului și al tubului se aduce apă dintr'un isvor din apropiere. Acastă apă topesce sarea din stânca în care se găsește amestecată cu cele-l-alte materii streine, și se ridică prin interiorul tubului pînă aproape de suprafața pămîntului, de unde se scôte cu pompa. Apoi acastă apă sărată se ridică într'un sghiab ce se află aședat de-asupra unei grămeđi de spinii sau crăci de arbori peste care se scurge. Sub arșița sôrelui și suflarea vîntului o parte din apă se evaporă, iar altă parte cade într'un basin de scânduri ce se află dedesubtul spinilor. Din basin apa sărată se pune în căldări mari și prin încăldire se evaporă lăsînd sarea numai care se dă în consumațiune.

În unele țări unde nu se găsește ocne bogate în sare și cari sînt aședate pe lângă mări și oceane, precum sînt cele de pe țărmul oceanului Atlantic, a mării Mediterane și a mării Negre, cea mai mare parte din sarea care se consumă se scôte din apele mărilor cu ajutorul căldurei sôrelui. Pentru acesta se fac pe marginea mării nișe șanțuri mai mult largi de căt adânci și bătătorite cu argilă pentru ca să nu trecă apa în pămînt. Se lasă apoi să se scurgă într'insul apa de mare (fig. 2) care din cauza căldurii sôrelui se evaporă și rămâne sarea.

Ast-fel se scóte sarea numai vara când este secetă sau când bat vinturî uscate. Când plouă, nu se póte scóte ast-fel sarea, căci șanțurile se umplu cu apă de plóie.

Gheca.

Sfaturî pentru îmbrăcăminte.

G Â T U L.

Sînt mulți ómenî cari, îndată ce vine frigul, își învelese gâtul cu basmale de mătase sau de lînă. Acesta e un obiceiú fórte rěu. Cei cari fac așa suferă des de gâlcî.

Cel mai bun lucru este să se póte cu gâtul descoperit ca să-l bată vîntul. Chiar pe gerul cel mai mare să se ferescă de a-și înveli gâtul. Ast-fel va fi scutit de inflamațiuni.

Gulerele să fie largî și nu prea înalte. Cele strimte și înalte din cale afară aduc umflături și provócă chiar scrofule la ómenii limfatici. Mai bune sînt cele întórse de tot în jos, cari lasă gâtul liber aproape cu totul.

Din fericire, a trecut moda de acum 30 — 40 de ani, care cerea să-ți pui gâtul în proțap și opriă libera mișcare a acestui organ.

Cu dreptate rîdeă poetul Sihlénu de aceia cari se supuneau acestei mode :

Ce se plimbă 'n ochi cu geamurî, *strînși în guler colțurat*
Care-î mușcă de ureche, și cu capul zarzavat.

OFRANDE.

D. C. Isvoranu, primar, Ión Mirea, învățator, Ilie Panaitescu, învățator, T. Dimitrescu, perceptor, G. Alexandrescu, notar, și Preotu I. Opreșcu, au dat ajutóre bănesci pentru completarea mobilierului și repararea camerei de școlă. Au mai donat în acest scop și d-nii Marin S. Mirea, cântăreț, Ilie Rădulescu, administrator, Ión Isvoranu, casier, Zamfir Popescu, cântăreț, Mateiú Dumitru, șef de garnisónă, Marin Fl. Mitrulescu și Marin C. Petre.

* * *

D. G. Ionescu, brigadier silvic la Domeniul Corónei Sadova, județul Dolj, a donat bisericii din comuna Balta, luminări pentru serviciul bisericii.

Imbunătățirea culturii cartofului.

Sub acest titlu, regretatul Aimé Girard, a publicat o mică broșură în 1893, după ce a făcut mai multe experiențe asupra culturii cartofului, precum și întrebuințarea lui la hrana și îngrășăminte animală domestice.

Broșura lui Aimé Girard fiind plină de observațiuni prea instructive cu privire la cultura cartofului, am găsit cu cale a face un resumat, care va interesa pe toți cititorii «Albinei.»

1. Observațiuni generale.

Cultura cartofului în Franța ocupă o suprafață de 1.500.000 hectare, cu o producțiune anuală de 100.000.000 de quintale.

Din aceste date se vede că în Franța, atât agricultura mare cât și cea mică a cartofului, sînt de o mare însemnătate, și după părerea lui Aimé Girard trebuie să i se dea primul loc printre plantele cari au venituri însemnate. Cartoful sub acest raport este superior cerealelor și sfeclei.

Lucrările pe cari Aimé Girard, cu privire la experiențele asupra culturii cartofului, au început a le publica în 1888, a stabilit superioritatea cartofului, asupra plantelor cereale. Acest adevăr a fost probat și de alți cultivatori franceși, a căror număr pînă la 1892, s'a ridicat la 600, cari toți au cultivat cartoful după instrucțiunile date de Aimé Girard, iar nici de cum după voia întîmplăreii.

Mulți dintre acești agricultori chiar în anii mai secetoși, au putut recolta pe hectar 30 000 pînă la 36.000 kgr. pe un pămînt bun și 22.000 pînă la 25.000 kgr. de pe pămînturi mai sărace.

Acești cartofi, vînduți numai cu 3 lei și 50 cent. suta de kgr. au adus un venit brut de 1.200 lei; sau un beneficiu net de 400—500 lei; iar cartofii recoltați de pe pămînturile mai sărace s'au vîndut tot cu același preț, au adus un venit brut de 800 lei și aprîpe un beneficiu net de 250 pînă la 300 lei pe hectar. Care dintre cereale pot să aducă acest beneficiu? Nici una!

Ast-fel de recolte satisfăcătoare ar pute să obție și agri-

cultorii noștri, numai puțină bună-voință să aibă, și cu chipul acesta am pute combata fără multă greutate cartofii cari ni se aduc din Transilvania.

P ă m î n t u l .

Pământurile în care se poate cultiva cartoful sînt cu mult mai numeroase de cât s'ar crede. După 4 ani de experiență din partea lui Aimé Girard și a altor colaboratori ai lui, s'a putut constata la 100 de culturi producțiunea următoare, după calitatea pămîntului.

In pămînturile argilo-siliciose	40
» » « calcarii	15
» » siliciose	25
» » argilôsă-calcarii	11
» » silico-calcarii	3
	100

Din acest tablou, se vede că pămînturile argilo-siliciose și siliciose dau cea mai mare producțiune.

Dar printr'o cultură raționată chiar și în pămînturile calcarii și argilo-calcariose încă se va pute ajunge la o mare producțiune. Producțiunea mai depinde și după cum anul va fi mai ploios sau mai secetos. Ast-fel un an ploios, producțiunea cartofului în pămînturile argilose va fi slabă; din contră, în anii secetoși acest lucru se poate observa la pămînturile nisipoase.

Care o să fie natura pămîntului pentru o mai bună cultură a cartofului este o condițiune principală, dacă cine-vă voesce să aibă o mare recoltă. Decî pămîntul trebuie să fie lucrat cât mai adînc, și să fie cel mai mărunțit, fiind-că într'un pămînt prea tare cartofii reușesc mai greu. Pămînturile bogate din firea lor au o mare putere asupra producțiunei cartofului, dar de aici nu trebuie să deducem că pămînturile sărace cultivate cu cartofi n'ar da nici o producțiune; din contră, s'a vîdut cartofi cultivați în pămînturi cretose, dar care fiind bine lucrate, a produs 22 000 pînă la 25.000 de kgr. de hectar. Decî o producțiune destul de bună în raport cu calitatea pămîntului. O bună reușită a culturei cartofului depinde în mare parte și de natura sub pămîntului (sub-solului). Intr'un an secetos, daca sub-pămîntul este pu-

țin afânat (permeabil), producțiunea va fi bună, aprópe același lucru se va întâmpla și când anul va fi umed.

În resumat, cartoful se póte cultivá în orí-ce pámînt, numai să fie arat mai adînc și bine mărunțit înainte de a fi semănat cartoful.

(Va urma).

V. S. Moga

UN NOŪ CERC CULTURAL.

În comuna Monteoru-Sărata, jud. Buzău, s'a înființat un cerc cultural: «*Muntele de aur*», nume care reamintesc pe regretatul proprietar și om de bine Grig. C. Monteoru.

Acest cerc e compus din d-nii: G. Stoian, administratorul proprietăților Monteoru, ca președinte; P. I. Volănescu, învățător, Victor Stoian, student, I. Kanner, contabilul prop. Monteoru, C. Vlădescu, primarul comunei, Th. Stătescu și Th. Teodorescu.

La 1 Ianuarie, cercul și-a început lucrările: conferințe, cari se țin în fie-care Duminecă, privitoare la mijlócele de îndreptare și înaintare a sátenilor. Locuitorii le ascultă cu multă atențiune și numărul lor a trecut peste așteptări.

Începutul e bun și credem că cu hărnicie, tragere de inimă și dor pentru binele obștesc, însușiri cari nu lipsesc comitetului, sátenii și comuna Monteoru vor atinge o stare cât mai înfloritoare.

Cronica săptămânei

— Ploi mari în tótă țara. Ba în multe locuri au fost mari și repeđi. În Moldova de sus a cădút plóie cu zăpadă. De alt-fel, vremea e caldă, afară de unele părți delurose și muntose, pe unde a fost și puțin îngheț. La sfirșitul săptămânii vremea închisă cu cęță și umedlă a dat în spre bine.

— Dunărea, Prutul, Râmnicul (Sărat), Glavaciocul, Apa Iășilor, au venit fórte mari. Sînt iarăși temeri de înnecuri. Tóte aceste ape, afară de Prut, s'au revărsat pe ici pe colo.

— Ministerul Instrucțiunii a trimis domnilor revisori școlari volume din cartea: Povestea unei coróne de oțel a prețitului scriitor G. Coșbuc, ca să fie împărțite pe la școléle rurale.

— S'a publicat concurs pentru cărțile școlare de învăț. primar. Lucrările manuscrise se primesc la minister pînă la Maiú.

— S'a scris revisorilor școlari să închiadă toate școlile ce n'au învoirea ministerului instrucțiunii.

— Ministerul domeniilor a aprobat cererea d-lui Iuman, mare industriaș englez, de a deschide o mare țesătorie în țară. Nu s'a hotărît însă locul unde va fi așezată.

— Cu prilejul unei inspecțiuni a magaziilor de lemne din colórea de verde din Bucuresci, s'a aflat că toți vîndătorii se folosesc la cântărit de măsuri mai mici. Bine e ca să-și bată joc vîndătorul de punga cumpărătorului?

— La băile Govora (Vâlcea) s'a întimplat o aprindere de gazuri într'un puț cu apă iodată. O detunătură grozavă s'a audît și vecinătatea băilor s'a sguduit puternic. Din trei lucrători care se aflau ca să drégă nisce țevi, unul a fost omorît iar alți doi au fost rău pîrliți și aruncați la câțiva pași departe. Isbucnirea a fost pricinuită de lămpile lucrătorilor.

— Dece pușcăriași vestiți s'au încercat să fugă din închisoarea de la Târgul-Ocnei. Iși piliseră fiarele de la mâini și picioare, spărseseră zidul gherlelor și mai mai... s'o iea la picior. Au fost însă împedecați de păzitori să fugă. Să fi scăpat bandiții, cine scie ce crime noi ar mai fi făcut;

— După ultima numărătoare, locuitorii din Bucuresci sînt în număr de 282.000. Cresce capitala!

— În Monitorul oficial de la 9 Februarie s'a publicat legea relativă la exproprierea pentru cauză de utilitate publică, lege schimbată în ăst an.

— România și Bulgaria vor fi legate printr'un telefon de la Giurgiu la Ruscuc. Cheltuețele se vor împărți între cele două țări: d-l director al poștelor și telegrafelor române și ale celor bulgare, sosit anume în Bucuresci, au iscălit înțelegerea.

— În Germania s'a oprit aducerea din România a cărnei și a preparatelor de porc, afară de carne de porc fiertă și de slănină topită

— Vulcanul Etna din Sicilia a izbucnit. Pe coșul lui au țîșnit aburii, pietre și cenușe, care s'au ridicat în înaltul cerului, de unde au cădut cu iuțelă, acoperind locurile cu un strat grosior de cenușe.

— În Bombay (India) mor câte 400 de ómenii pe zi de ciumă, vărsat negru și alte bóle. Acolo bătue și o fómete cumplită.

— Vestile din urmă privitoare la răsboiul anglo-bur sînt pline de laudă față de izbândile Englezilor. Se spune că generalul Cronje, comandantul burilor din Orange, se află înconjurat de trupe engleze. Englezii le-ar fi trimes vorbă să se predea, dar au răspuns că nu vor lăsa armele; ci se vor bate pînă la cel din urmă om. Ba Englezii ar fi respins și o cerere a Burilor de a le da 24 césuri răgaz, să-și îngrope morții, și au început bătaia cu tunurile cu o furie și mai

mare. De 7 zile se bat Buriî, cu un curaj fără sémân, pierdând mulți viteji.

Buriî aflați în Colesberg și Ladismit, orașe împresurate de ei, au plecat într'ajutorul generalului Cronje.

Mulți cred că trupele acestuia se jertfesc, că Buriî aflați la Bloemfontein, capitala statului Orange, să-și sfârșescă întăririle orașului. Lupta ajunge în toiul ei.

G. T.

Intrebări și probleme.

1. **Intrebare literară.** *Carî sînt cele mai însemnate traduceri românesce în versuri, din cărțile sfînte ?*

2. **Intrebare istorică.**—*Carî au fost ultimele cuvinte ale regelui Carol I din Anglia, când a perit pe eșafod ?*

3. **Problemă.**—Am mers în tîrg cu 100 de napoleoni, hotărât ca să cum pîr 100 capete de vite: *boi, porci și oi*, și am vîdut că prețurile erau așa: un boi 7 napoleoni, un porc un napoleon, o ôie o jumătate de napoleon. Am cumpărat cele o sută de capete cumpărînd cât am putut mai mulți boi. Câți boi, câți porci și câte oi am cumpărat ?

4. **Intrebare geografică.** — Care este statul care are o suprafața de 283.597.011 km. și o populație de 3.800.000 ômeni, iar ca formă de guvern e republică ?

5. **Intrebare științifică.** — Care mineral are densitatea 8,5; duritatea 2; colorația roșie; se pôte tăia cu cuțitul; în stare curată este transparent; cristalisează în romboedri ?

6. Șaradă de T. M. S. Partea primă e la țară
Prețuit iarnă și vară.
Ce de-a doua-i mititică
O literă singurică.
Cea de-a treia v'ași dori
Să n'aveți de ce-o rosti.
Totul e bun de mîncare
Copt, prăjit cum vrea ori-care.

7. **Aritmogrif** de Răducan Popescu, învățator, Ferbinții-de-jos.

6. 1. 5. 8. 3. 1. 10. Nume ce se mai țice animale.

8. 1. 7. 4. 7. Nume propriu.

11. 7. 15. 1. 10. 17. 8. 4. Nume de piele pentru încălțăminte.

8. 6. 8. 1. 3. Starea unui om când e lipsit de minte.

3. 1. 7. 15. 12. 2. Un verb de conjugarea III.

15. 1. 11. O bîeură tare.

8. 7. 11. 5. 1. 16. 8. Un orașel în Rumelia orientală.

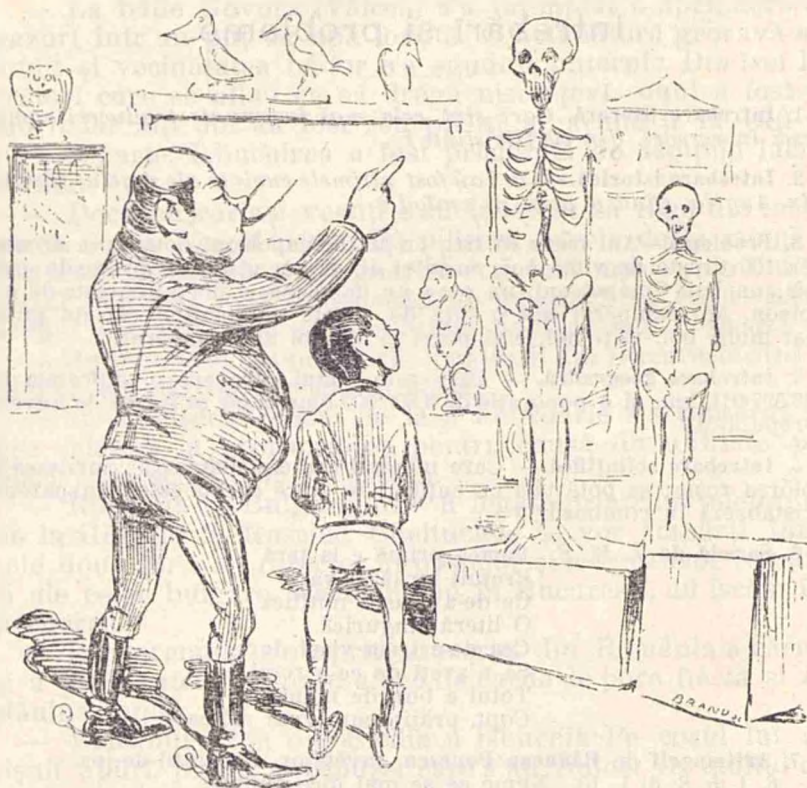
2. 16. 8. 18. 8. 15. Ce căutați a descoperi ômenii în trecut ?

Literile de la început precum și cele finale citite vertical vor da numele și pronumele unui domn și mare scriitor în Moldova.

Răspunsurile se primesc pînă la 5 Martie pe adresa: Secretarul «Albinei» str. Bradului No. 7.

Pagina glumăță.

SCHELETUL LUI MATIAȘ CORVIN.

— Scheletul hel mare îi a lui Matiaș Corvin mare ghe-
nerale!

— Dar hel mic, tată?

— Asta tot de la Matiaș Corvin... kind fost mititel.

Premii pentru deslegători.

1. Dintre cei cari vor răspunde la o întrebare, unul va primi (prin tragere la sorți) un exemplar din frumosul Calendar pentru Toți de N. D. Popescu pe 1900.

2. Dintre cei cari vor răspunde la 2 întrebări, unul va primi (prin tragere la sorți) un exemplar din Spicuri din englezeze de I. Achimescu.

3. Dintre cei cari vor răspunde la trei întrebări unul va primi (prin tragere la sorți) un exemplar din scrierea: România, Rusia și întreita alianțe de I. N. Șoimescu.

4. Dintre cei cari vor răspunde la patru întrebări, unul va primi (prin tragere la sorți) un exemplar din Gramatica română de Econ. St. Călinescu.

5. Dintre cei cari vor răspunde la cinci întrebări, doi vor primi premii (prin tragere la sorți). Cel care va eși întâiu va căpeta „Algebra“ de I. Bertrand; al doilea va căpeta: «Români la Roma de V. A. Urechia.

6. Dintre cei cari vor răspunde la șase întrebări, doi vor primi (prin tragere la sorți) câte un exemplar din Poetica de G. Adamescu.

7. Dintre cei cari vor răspunde la șapte întrebări doi vor primi (prin tragere la sorți) câte un exemplar din: Istoria literaturii de G. Adamescu.

BIBLIOGRAFIE

«Calendarul Minervei» pe anul 1900, este una din cele mai de căpetenii lucrări de acest fel. Având un bogat conținut calendaristic și literar și cuprinzând un mare număr de ilustrațiuni, adevărate lucrări de artă, face din acest calendar o carte ce n'ar trebui să lipsescă din casa nici unui Român. Abonații revistei noastre se pot adresa pentru a și-l procura Tipografiei «Minerva», str. Isvor, 80; sau la sucursală, Boulevardul Elisabeta 11 București, trimițând prețul de lei 1.50 exemplarul.

* * *

A apărut: *Ghiocel*, un volum de 126 pagine octav, coprinzând 12 nuvele de d-l G. C. Ión, cu o prefață de cunoscutul nostru publicist Th. Speranță. Din citirea nuvelor reese, după cum dice d-l Speranță în prefață, că autorul are pană. De vinzare la toate librăriile cu prețul de lei 2,50 volumul.

Adrese către redacție.

Mulțumim onor. cititorii mai jos notați, cari au bine-voit a ne trimite adrese de felicitare pentru anul nou 1900:

Radu Costache, învățător, Păpesci-Vasilați.
Ión G. T. Dumitru, Gurgița.

Tănase D. Scarlat, Ianca, Brăila.
 D. Mihăilescu, Gârleni.
 Ilie C. Popescu, învățător, Urbeni-Băbesci, Argeșiu.
 Dumitru Florin Cosma, Hârlău.
 Gheorghe Mitrea, C. Tătaru, Ghianu Const. și Costache G. Comulescu, Brăila.

POȘTA REDACȚIEI.

C. Gh. V., Borcea, Socariciu — Despre «Comune rurale» nu se va publica.
G. I. C., Cuciuckioi. — Această predică n'o putem publica; pôte alta.
I. N. Lazu. — Redactorul nostru însărcinat cu partea agricolă va citi.
G. Stan, Bacău. — Șarada se va publica.
Savu Dăscălescu, Mehedinți. — Vom publica despre cablu sub marin.
D. M. D., Icona. — Cu regret nu putem publica poeziile ce ne-ați trimis.
K. Begnescu, Potrele. — Articolul ce ne-ați trimis are ton polemic; nu putem în revista noastră să publicăm asemenea articole.
P. P. Săclova. — Se va publica.
D. M. D., Icona. — Nu putem publica nici poeziile trimise în al doilea rând.
Pr. A. Botez. — Se va publica.
V. R., Roman. — Fabula «Lupul și mfulul» nu se va publica.
G. Florescu, Vilsănesci. — Se va publica.
Pr. S. Georgescu, Mălăești. — Se va publica.
I. P. Turnu-Severin. — Articolul despre Electricitatea dinamică se va corecta.
G. Ionescu, Sascut. — Se va publica.
De la olt, Loco. — Se va publica.
G. G. B., Brăhășesci. — Cu regret nu putem publica articolul ce ne-ați trimis.
Dobrescu, Godinesci. — Vom publica darea de seamă despre conferințe; cea-l'altă nu
G. A. G., Loco. — Nu putem publica nici poezia nici «Fascinarea»
I. T., Vădăștrita. — Obiceiurile de anul nou le vom publica la ocazie.
Emanoil, Ciobanu. — Se va publica.

Poșta Administrației

S. A. Opreșcu, com. Stiubeiu, R.-Sărat. Abonamentul d-v. pe anul al II-lea achitat cu chitanța 14.948, trimeteți pe anul curent și vă vom trimite ambele chitanțe.

I. Georgescu, Matilu, Buzău. Abon. d-v. pe anul al III-lea achitat cu chitanța 19.979, tabloul vi s'a trimis atașat în No. 18, de n'ați primit răspundeți.

I. Godeanu, învățător, Nisipi, Vâlcea. Idem 19.857, idem.

Cr. Atanasiu, învățător, Verbilău, Prahova. Idem 19.864, idem.

Ec. N. Gătuțescu, Cudalbi, Covurlui. Abon. sf. văstre achitat pe anul I cu chitanța 6.605 anul al II-lea cu chitanța 13.742 și anul al III-lea cu chitanța 17.110, idem.

Pr. N. Criveș, Fundeni, Tecuci. Pe anul al III-lea achitat cu chitanța 19.622, idem.

Const. M. Stoica, Focșani. Idem chitanța 19.942, vi s'a corectat adresa. Primiți regulat?

Pr. Voicu Anghelescu, Nisipurile, R.-Sărat. Pe anii I și al II sînteți achitat, anul al II-lea cu chitanța 15.987. Pe anul curent al III-lea sînteți neachitat, comunicați-ne No. chitanței poștei și data când ne-ați trimis banii.

Pr. Al. Florea, Găiceana, Tecuci. Abon. sf. văstre pe anul al III-lea achitat cu chitanța 17.238.

S. Leonescu, Luncavița, Tulcea. Idem chitanța 17.250.

D-lui Căpitan Gg. Bahnea, Brăila. Abon. d-v. pe anul al III-lea achitat cu chitanța 17.423.

Tudorică N. Teodorescu, comerciant, Filipesci. Cu mandatul din Decembrie v'm achitat pe anul trecut al II-lea liberându-vă chitanța 16.255, de ôre-ce nu erați plătit. Scrieți-ne cum ați achitat, dacă credeți că e greșală.

Al. Marinescu, Cătunu, Vlașca. Abon. d-v. pe anul al II-lea achitat cu chitanța 16.386, trimeteți și pe anul curent.

Reclama e sufletul comerțului.

Mica publicitate a revistei Albina.

Revista noastră fiind cea mai răspândită dintre toate revistele periodice, pentru a pute fi folositori comerțului ca și abonaților noștri, deschidem o rubrică a *Micii publicități*, în care vom primi anunțuri de cel mult 15 linii cu 5 bani cuvântul, iar de la 50 cuvinte în sus numai cu 4 bani cuvântul.

Orî-cine dorește să facă un anunț să înainteze costul în mărci poștale sau prin mandat poștal Administrației noastre, 9 str. Mântuleasa.

Anunțurile se mai primesc și la agenția de publicitate Isidor Stern, str. Stavropoleos No. 15.

A APĂRUT

IN EDITURA TIPOGRAFIEI „MINERVA”

„Calendarul Minervei”

PE ANUL 1900

Cel mai frumos, cel mai instructiv și mai folositor Calendar românesc, o adevărată comoară de frumusețe și de cunoștințe variate și utile o carte de cultură indispensabilă fie-cărui Român

PREȚUL: LEI 1.50

Orî-cine va trimite suma de lei 1.50 la Tipografia „Minerva” Strada Iavor, 80, sau la Sucursală: Bulevardul Elisabeta, 11, București, va primi Calendarul Minervei franco.

Cine vooșce să se îmbogățescă în scurt timp să citescă cartea:

Cultura porumbului și fabricațiunea țuiceii

DE

Luca Fortunatu.

Se vinde la toate librăriile.

GRADINA PREOTUL ILIE

Biserica Cotroceni.—București.

Arbori fructiferi, Arbori pentru șosele, Arbori altoiți de ornament, Arbuști, Plante urcătoare, Brați, Pini austriaci Thuya și altele.—Stupî. Trandafiri.

Către onor. mei clienți

Enormul succes obținut cu *Flautul Napolitan*, și dese cereri ale onor. mei clienți din capitală și provincie de a le vedea cu clape mai solide, m'am hotărât a aduce aceste flaute cu clape perfecționate și foarte durabile și a le vinde cu toate acestea tot cu același preț minim de lei 1,50 cu 40 cântece.

FLAUTUL NAPOLITAN

 Cu clape perfecționate foarte durabile

Oricine, chiar și un copil începând de la 5 ani, poate cântă cu acest flaut cele mai frumoase cântece, fără a avea cea mai mică idee de muzică. Un flaut cu 28 cântece streine și 12 românesci, lei 1.50.

În provincie se expediază franco contra lei 2 primii înainte în mărul poștale său cu mandat poștal.

Cu ramburs nu convine să se expedieze un singur flaut, de orice port și taxa rambursului costă lei 1,50

Mulțumiri primite pentru aceste flaute din partea d-ilor: Sub-locot. Niculescu, Fălticeni; Const. T. Mănculescu, student, Buzău; F. Vasiliu, Ruginosa; Gh. Ioan Păslaru, C.-Lung; Alexandru Sava, Constanța; Mișu M. Garofli, Buzău; D. Negulescu, Comarnic; I. Dobrescu, Alexandria; Th. Vasiliu, Galați; P. Ionescu, Craiova și multe altele se pot vedea la biurul meu; de alt-fel mă oblig a restitui costul la nemulțumire.

ARISTON

Calitate superioară cu note de metal. Lung. 37 cm., lățim. 27 cm., înălț. 17 cm.

ARISTON

Lei 23,75 cu 6 cântece românesci sau streine; cântece deosebite 75 bani bucata.

Pentru provincie se adaugă lei 1,75 pentru porto și ambalagiu.

La nemulțumire se restituie imediat costul.

A. S. LINDENRERG, — București

Strada Stavropole s No 2, etagiul I.

Cel mai mare și cel mai vast magazin din Țară și singurul care vinde effin

LA TOATE SEZOANELE

București, Calea Victoriei 27, lângă Poliția Capitalei.

Ghete pentru bărbați

- De vax cu elastic, 12,95, 11,95, 10,95
- » » extra-fine, 13,95, 12,95, 11,95
- » » cu șirete, 13,95, 12,95, 11,95
- Ghete de lăck pentru salon cu elastic și șirete, 12,95, 11,95
- de lăck întregi, 14,95, 13,95
- » » facon Klappe, 15,95
- » » pentru d-niiofiț. 14,95, 13,95
- » » cu nasturi, 15,95, 14,95
- » glace vax cu nasturi, 15,95, 14,95
- » chevr. cu elastic. 15,95, 14,95, 13,95
- » nasturi, 16,95
- Ghete color. simple, 13,95, 12,95
- » » beseturi, 14,95, 13,95
- » » șirete, 14,95, 13,95, 12,95
- » » nasturi, 14,95, 13,95
- » » piele rus. 15,95, 14,95

Pantofi pentru bărbați

- De gems, 10,95, 9,95, 8,95
- chevreaux american, 9,95
- » » franțuzesc, 12,95
- » color. 11,95, 10,95, 9,95, 8,95
- » » piele rusescă, 12,95, 11,95

Ghete pentru dame

- De gems, 9,95, 8,95, 7,95
- » chevreaux, 13,95, 12,95, 11,95, 10,95
- » » ext. fine, 15,95, 14,95, 13,95, 12,95
- » » High-Liffe, 16,95
- » color. 12,95, 11,95, 10,95
- » » High-Liffe, 15,95, 14,95
- » » extra-fine, 13,95, 12,95, 11,95

Pantofi pentru dame

- Colori și negre, 9,95, 8,95, 7,95, 6,95, 5,95, 4,95.

Ghete pentru băieți, fete și copii

- Pentru băieți, 9,95, 8,95, 7,95, 6,95
- » fete 6,95, 5,95, 4,95
- » copii 5,95, 4,95, 3,95, 2,95

Numai la toate sezoanele se poate găsi încălțăminte bună și cu prețuri fabuloase de effine.

Magasinul la toate Sezoanele lângă Poliția. București, Calea Victoriei 27, București.

5%

Cupon de reducere pentru cititorii Albinel.

Cititorii revistei vor avea un scădemint de 5% din prețurile însemnate, prezentând cuponul.